

Pravěk a antropogeneze

Antropogeneze

- primitivní hmyzožravec
- primáti – stromoví savci
  - končetiny uzpůsobené k uchopování
  - oči směřující vpřed
  - palec v opozici
- před 30 miliony let
  - oddělení prapředků člověka od opic
  - mnoho prázdných míst, slepých a souběžných linií
  - proces hominizace – polidšťování
- klimatická změna – ústup lesa, savana

- Australopithecus – východní Afrika (začíná se napřimovat a chodí po dvou)
- Homo habilis (zručný) – používá a vyrábí primitivní nástroje
- Homo erectus (vzpřímený) – oheň, pěstní klín, opouští Afriku (před 1 milionem let)
- Homo sapiens (moudrý)
  - ×
- Homo neanderthalensis – vyhynutí

Pravěk

Doba kamenná

Paleolit

- starší doba kamenná
- 2,5 milionů – 8 000 let před naším letopočtem
- na počátku ještě neandrtálec
- ukončení vývoje Homo sapiens sapiens – řeč
- změny podnebí (glaciál, periglaciál)
- velmi chladné podnebí, tundra
- lovci a sběrači
- tlupy
- neustále v pohybu, putování za potravou
(výjimka: Dolní Věstonice – osídlení, stezka migrace mamutů)
- malby – Altamira, Lascaux
- sošky (Venuše) – Věstonická, Petřkovická, Willendorfská

Mezolit

- střední doba kamenná
- 8 000 – 5 500 let před naším letopočtem
- konec dob ledových (změna klimatu, oteplení)
- zdokonalování nástrojů – mikrolity
- domestikace zvířat

Neolit

- mladší doba kamenná
- 5 500 – 4 000 let před naším letopočtem
- neolitická revoluce = trvalé usídlení člověka na jednom místě
- zemědělství, pastevectví
  - úrodný půlměsíc (Přední východ) – 11 tis. př. n. l.
  - Čína – 9 tis. př. n. l.
  - Střední a Jižní Amerika – 5 tis. př. n. l.

- pšenice
- trvalé usídlení – nížiny, řeky
- cihly vepřovice
- růst populace
- nadprodukce → specializace – řemesla, obchod
- ČR – nížiny u řek
- žďáření lesa

Eneolit

- doba měděná
- 4 000 – 2 200 let před naším letopočtem
- používání mědi – drahá, vzácná
- kámen převažuje
- kolo
- západní Evropa – megalitické stavby
  - Stonehenge – Anglie
  - Carnac – Francie (aleje menhirů)

Doba bronzová

- 2 200 – 750 let před naším letopočtem
- bronz = slitina mědi a cínu 10:1
- výroba ztracenou formou
- Jantarová stezka (dálková obchodní trasa Balt – Středozevní moře, přes Moravskou bránu)
- depoty (poklady) – nálezy cenných kovových předmětů (zbraně, šperky)
- hřivny – kusy kovu (podkovovité tyče)
- hroby – popelnice, mohyly
- meč – nový typ zbraně

Doba železná

- 750 – 0 let před naším letopočtem
- železo bylo poprvé vyrobeno Chetity v Malé Asii – 1 500 př. n. l.
- naleziště železných rud byla hojnější než u mědi a cínu

Starší doba železná

- halštatská
- antika – Etruskové, Řecko
- Hallstatt (rakouské Alpy) – solné doly, nálezy hrobů

Mladší doba železná

- laténská
- Keltové (Galové) – bojovní, výboje po celé Evropě
- u nás keltský kmen Bójů
- první mince – duhovky
- keltští kněží – druidové
- hradiště na vyvýšených místech – oppida
- Kéltové – blondáci, kniry, vynález kalhot (?)

Doba římská

- 0 – 400 n. l.
- Keltové vytlačeni Germány
- Germáni zastaveni o římskou hranici – Dunaj
- Čechy – Markomani (vládce Marobud)
- Morava – Kvádové
- boje s Římany, vojenská pevnost Mušov (Marcus Aurelius, pronikání za Dunaj)
- Germáni – válečníci, horší zemědělci než Keltové, vytvořili runové písmo – 24 znaků, k magickým účelům
- stěhování národů – Langobardi, příchod Slovanů